

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2015. gada 23. decembrī (*)

Pievienotās vārta nodoklis – Darbība, par kuru jāmaksā nodoklis, un iekasājāmība – Gaisa transports – Nopirkta, bet neizmantota biļete – Transporta pakalpojuma izpilde – Biļetes izsniegšana – Nodokļa summas samaksas brīdis

Apvienotās lietas C-250/14 un C-289/14

par līgumiem sniegt prejudiciālu nolikumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Conseil d'État* (Francija) iesniedza ar 2014. gada 21. maija lēmumiem un kas Tiesā reģistrēti attiecīgi 2014. gada 26. maijā un 2014. gada 12. jūnijā, tiesvedības

Air France-KLM, iepriekš *Air France* (C-250/14),

Hop!-Brit Air SAS, iepriekš *Brit Air* (C-289/14)

pret

Ministère des Finances et des Comptes publics.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: Tiesas priekšsēdētāja vietnieks A. Ticano [*A. Tizzano*], kas pilda pirmās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši F. Biltšens [*F. Biltgen*], E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*] (referenti), E. Levits un S. Rodins [*S. Rodin*],

ģenerālvokāle J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ģemot vārā rakstveida procesū,

ģemot vārā apsvērumus, ko iesniedza:

- *Air France-KLM* un *Hop!-Brit Air SAS* vārā – A. Beetschen, advokāts,
- Francijas valdības vārā – D. Colas un J.-S. Pilczer, kār – S. Ghiandoni, pārstāvji,
- ģrijas vārā – E. Creedon un J. Quaney, kār A. Joyce, pārstāvji, kuriem palādz A. Keirse, BL,
- Grieķijas valdības vārā – K. Nasopoulou un S. Lekkou, pārstāves,
- Portugāles valdības vārā – L. Inez Fernandes un R. Campos Laires, kār A. Cunha, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārā – C. Soulay un L. Lozano Palacios, pārstāves,

pasludina šo spriedumu.

1 L?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu ir par to, k? interpret?t 2. panta 1. punktu un 10. panta 2. punktu Padomes 1977. gada 17. maija Sestaj? direkt?v? 77/388/EEK par to, k? saska?ojami dal?bvalstu ties?bu akti par apgroz?juma nodok?iem – Kop?ja pievienot?s v?rt?bas nodok?u sist?ma: vienota apr??inu b?ze (OV L 145, 1. lpp.), kur? groz?jumi izdar?ti ar Padomes 1999. gada 17. j?nija Direkt?vu 1999/59/EK (OV L 162, 63. lpp.; turpm?k tekst? – “Sest? direkt?va”), v?l?k – ar Padomes 2001. gada 20. decembra Direkt?vu 2001/115/EK (OV L 15, 24. lpp.; turpm?k tekst? – “groz?t? Sest? direkt?va”).

ES ties?bas

“Pievienot?s v?rt?bas nodoklis j?maks?:

4 Sest?š direkt?vas 10. pant? bija paredz?ts:

b) nodoklis k??st “iekas?jams” tad, kad nodok?u iest?dei saska?? ar likumu rodas ties?bas no attiec?g? br??ža piepras?t nodokli no personas, kurai tas j?maks?, neatkar?gi no t?, ka samaksas laiku var pagarin?t.

2. Darb?ba, par kuru j?maks? nodoklis, notiek un nodoklis k??st iekas?jams tad, kad preces ir pieg?d?tas vai pakalpojumi ir sniegti. [..]

Tom?r, ja [avansa] maks?jums izdar?ms uz kontu pirms pre?u pieg?des vai pakalpojumu izpildes, nodoklis k??st iekas?jams l?dz ar maks?juma sa?em?šanu un par sa?emto summu.

Neatkar?gi no iepriekš izkl?st?tajiem noteikumiem dal?bvalstis var noteikt, ka da?iem dar?jumiem vai nodok?a maks?t?ju kategorij?m nodoklis k??st iekas?jams vai nu:

– ne v?l?k par fakt?r[r??ina] vai dokumenta, kurš kalpo par fakt?ru, izdošanu, vai

- ne v?l?k par cenas sa?emšanu, vai
- gad?jum?, ja nav izdot[s] fakt?r[r??ins] vai dokuments, kurš kalpo par fakt?r[r??inu], vai tas ir izdots v?lu, – noteikt? laik? no darb?bas, par kuru j?maks? nodoklis, dienas.

[..]”

5 Groz?t?s Sest?s direkt?vas 10. panta 2. punkta treš?s da?as pirmaj? un trešaj? ievilkum? atsauce uz dokumentu, kurš kalpo par fakt?r[r??inu], ir tikusi atcelta. T?d?j?di šaj? noteikum? bija atsauce tikai uz fakt?r[r??ina] izsniegšanu.

6 Sest?s direkt?vas un groz?t?s Sest?s direkt?vas 11. pant? par nodok?a b?zi bija noteikts:

“A. Valsts teritorij?

1. Summa, kurai uzliek nodokli [nodok?a b?ze], ir:

a) pre?u pieg?d?m un pakalpojumu sniegšanai, iz?emot b), c) un d) apakšpunkt? min?tos, visa summa, kas veido atl?dz?bu, kuru pieg?d?t?js ir sa??mis vai kura tam j?sa?em no pirc?ja, klienta vai treš?s personas par š?d?m pieg?d?m, ieskaitot subs?dijas, kas tieši saist?tas ar š?du pieg?žu cen?m;

[..].”

Francijas ties?bas

7 Visp?rj? nodok?u kodeksa [*code général des impôts*] 256. panta 1. punkt? (turpm?k tekst? – “CGI”) ir paredz?ts:

“Pievienot?s v?rt?bas nodoklis ir j?maks? par pre?u pieg?di un pakalpojumu sniegšanu, ko par atl?dz?bu veicis nodok?u maks?t?js, kurš k? t?ds r?kojas.”

8 Atbilstoši CGI 269. pantam:

“1. Darb?ba, par kuru j?maks? nodoklis, notiek:

a) br?d?, kad pre?u vai pakalpojumu pieg?de, ieg?de Kopienas iekšien? ir izpild?ta;

[..]

2. Nodoklis k??st iekas?jams:

[..]

c) par pakalpojumu sniegšanu – avansa maks?juma, cenas vai atl?dz?bas iekas?šanas br?d?.”

Pamatlietas un prejudici?lie jaut?jumi

Lieta C?250/14

9 *Air France-KLM*, kas no 2004. gada ir *Air France* ties?bu p?r??m?ja, ir Francij? dibin?ta sabiedr?ba, kura veic gaisa p?rvad?jumu darb?bu. Veicot šo darb?bu, *Air France-KLM* sniedz pasažieru gaisa p?rvad?jumu pakalpojumus Francijas teritorij?. T? k? uz šiem iekšzemes lidojumiem attiecas PVN, ar tiem saist?t?s lidmaš?nas bi?etes tiek p?rdotas, iek?aujot cen? šo

nodokli.

10 No 1999. gada *Air France* vairs neiemaksāja valsts kas? PVN, kas saņemts no izdoto p?rdoto bi?ešu cenas, kuras pasažieri nav izmantojuši t?s iekšzemes lidojumiem. Runa ir par, pirmk?rt, nesamain?m?m bi?et?m, kuru der?guma termi?š ir beidzies klientu kl?tneesam?bas d?? iek?pšanas br?d?, k? ar?, otrk?rt, par main?m?m bi?et?m, kuru der?guma termi?š ir beidzies, bet kas nav tikušas izmantotas to der?guma termi?a laik?.

11 P?c gr?matved?bas p?rbaudes nodok?u iest?de uzskat?ja, ka ar š?m “izdotaj?m, bet neizmantotaj?m bi?et?m” saist?t?s summas bija j?apliek ar PVN p?c samazin?tas 5,5 % likmes, kas piem?rojama pasažieru iekšzemes gaisa p?rvad?jumu pakalpojumiem. L?dz ar to t? nos?t?ja *Air France-KLM* atg?din?jumus par PVN samaksu attiec?b? uz laikposmu no 2000. gada 1. apr??a l?dz 2003. gada 31. martam par summu EUR 4 066 607, tai pieskaitot nokav?juma procentus EUR 1 226 584 apm?r?.

12 *Tribunal administratif de Cergy-Pontoise* [Serž?pontu?zas Administrat?v? tiesa] ar 2011. gada 9. j?nija spriedumu noraid?ja *Air France-KLM* pras?bu par šiem PVN samaksas atg?din?jumiem. *Cour administrative d’appel de Versailles* [Versa?as Administrat?v? apel?cijas tiesa] ar 2012. gada 13. novembra spriedumu apstiprin?ja šo spriedumu un uzskat?ja, ka atbilstoši CGI 256. un 269. pantam, tos lasot kop? ar Civilkodeksa 1234. pantu, patur?t?s summas p?c gal?go transporta pakalpojumu neizpildes ir j?apliek ar PVN. *Air France-KLM* par šo spriedumu iesniedza kas?cijas s?dz?bu.

13 T? k? *Conseil d’État* [Valsts Padomei] rad?s šaubas par to, vai PVN ir j?piem?ro neizmantot?m transportl?dzek?u bi?et?m, t? nol?ma aptur?t tiesved?bu un uzdot Tiesai š?dus prejudici?lus jaut?jumus:

“1) Vai [Sest?s direkt?vas un groz?t?s Sest?s direkt?vas] 2. panta 1. punkta un 10. panta 2. punkta ties?bu normas ir j?interpret? t?d?j?di, ka bi?etes izsniegšana ir j?piel?dzina faktiskai p?rvad?juma pakalpojuma izpildei un ka summas, ko aviosabiedr?ba patur, ja lidmaš?nas bi?etes ?pašnieks nav izmantojis savu bi?eti un t?s der?guma termi?š ir beidzies, ir aplikamas ar PVN?

2) Vai šaj? gad?jum? iekas?tais nodoklis ir j?samaks? Valsts kasei, s?kot no samaksas iekas?šanas br?ža, pat ja ir iesp?jams, ka brauciens var?tu nenotikt no klienta atkar?gu apst?k?u d???”

Lieta C?289/14

14 No l?guma sniegt prejudici?lu nol?mumu liet? C?289/14 izriet, ka *Brit Air*, pašreiz – *Hop!-Brit Air SAS*, sniedza pasažieru aviotransporta pakalpojumus atbilstoši franš?zes l?gumam ar *Air France-KLM*. Šai p?d?jai min?tajai tika uzdots tirgot un p?rvald?t bi?ešu kases maršrutiem, kurus saska?? ar franš?zes l?gumu nodrošin?ja *Brit Air*.

15 *Air France-KLM* par katru p?rvad?to pasažieri iekas?ja bi?ešu cenu, p?c tam to p?rskaitot *Brit Air*. Par p?rdot?m, bet klientu neierašan?s iek?pšanas br?d? d?? vai bi?etes der?guma termi?a beigšan?s d?? neizmantot?m bi?et?m *Air France-KLM* izmaks?ja *Brit Air* ikgad?ju vienotas likmes kompens?ciju, ko apr??ina procentos (2 %) no gada apgroz?juma (ieskaitot PVN), kas ?stenots atbilstoši franš?zei pied?v?tajos maršrutos. *Brit Air* šai summai nepiem?roja PVN.

16 P?c *Brit Air* gr?matved?bas p?rbaudes nodok?u iest?des tai nos?t?ja atg?din?jumus par PVN samaksu par laikposmu no 2001. gada 1. apr??a l?dz 2005. gada 31. augustam attiec?b? uz no *Air France* sa?emtaj?m summ?m par neizmantotaj?m bi?et?m.

17 *Tribunal administratif de Montreuil* [Montrojas Administratīvā tiesa] ar 2010. gada 24. jūnija spriedumu noraidīja *Brit Air* celto prasību par šo PVN atgādājumu atcelšanu. *Brit Air* iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu *cour administrative d'appel de Versailles* [Versaļas Apelācijas tiesa]. Tā kā tās 2012. gada 13. novembrā pasludinātajā spriedumā tā apstiprināja pārsūdzēto spriedumu, *Brit Air* iesniedza kasācijas sūdzību *Conseil d'État* [Valsts Padomei].

18 Tā kā *Conseil d'État* [Valsts Padomei] radās šaubas par to, vai PVN ir jāuzliek summām, kuras gaisa pārvadājumu sabiedrība ir samaksājusi tādā pašā veidā uzņēmumam par neizmantojamo transportlīdzekļu biļešu pārdošanu, tā nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“1) Vai [Sestās direktīvas un grozītās Sestās direktīvas] 2. panta 1. punkta un 10. panta 2. punkta tiesību normas ir jāinterpretē tādējādi, ka vienotas likmes summa, ko aprēķina procentos no gada apgrozījuma, ko veido ieņēmumi no franšīzē apsaimniekotajiem maršrutiem un ko maksā aviosabiedrība, kas ir izdevusi citas aviosabiedrības vārdā biļetes, kam beidzas derīguma termiņš, ir pārdējai minētajai maksāta atlīdzība, kas nav apliekama ar nodokli, ar ko kompensāta līdzināmus zaudējumus, ko tā cietusi no nelietderīgās tās transporta līdzekļu pārvietošanas, vai summa, kas atbilst ieņēmumiem no izdotajām biļetēm, kurām ir beidzies derīguma termiņš?

2) Vai gadījumā, ja šā summa būtu uzskatāma par atbilstošu izdoto un derīguma termiņu zaudējušo biļešu cenai, šīs tiesību normas ir jāinterpretē tādējādi, ka biļetes izsniegšana var tikt pielīdzināta faktiskai pārvadājuma pakalpojuma izpildei un ka summas, ko aviosabiedrība patur, ja lidmašīnas biļetes pašnieks nav izmantojis savu biļeti un tās derīguma termiņš ir beidzies, ir apliekamas ar PVN?

3) Vai šajā gadījumā iekasēto nodokli, sākot no samaksas iekasēšanas brīža, pat ja ir iespējams, ka brauciens var nenotikt no klienta atkarīgu apstākļu dēļ, Valsts kasei maksā sabiedrība *Air France* vai sabiedrība *Brit Air*?”

19 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2014. gada 10. jūlija lēmumu lietas C-250/14 un C-289/14 rakstveida un mutvārdu procesā, kā arī galīgā sprieduma pasludināšanai tika apvienotas.

Par prejudiciāliem jautājumiem

Par pirmo jautājumu, kas uzdots lietā C-250/14, un otro jautājumu, kas uzdots lietā C-289/14

20 Ar pirmo jautājumu, kas uzdots lietā C-250/14, un otro jautājumu, kas uzdots lietā C-289/14, iesniedzātāja vēlas uzzināt, vai Sestās direktīvas un grozītās Sestās direktīvas 2. panta 1. punkts un 10. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka aviosabiedrības veikta biļetes izsniegšana ir apliekama ar PVN, ja pasažieri šīs biļetes nav izmantojuši un ja tie nevar saņemt atlīdzību par tām.

21 Jāatgādina, ka saskaņā ar Sestās direktīvas un grozītās Sestās direktīvas 2. panta 1. punktu “PVN ir jāmaksā par preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu, ko par atlīdzību attiecīgās valsts teritorijā veicis nodokļu maksātājs, kas kā tās rēķojas”.

22 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pakalpojums tiek sniegts “par atlīdzību” šīs normas izpratnē tikai tad, ja starp pakalpojuma sniedzēju un tās saņēmēju pastāv tiesiskas attiecības, kurās ir savstarpējs izpildījums, un pakalpojumu sniedzēja saņemtais samaksa ir faktiskā atlīdzība par pakalpojuma saņēmēja sniegto pakalpojumu (spriedums *Tolsma*, C-16/93, EU:C:1994:80, 14. punkts).

23 Tāds gadījums ir tad, ja starp sniegto pakalpojumu un saņemto atlīdzību pastāv tieša saikne, atbilstoši kurai samaksātā summa ir faktiskā atlīdzība par atsevišķi nosakamu pakalpojumu, kurš sniegts, pastāvot juridiskām attiecībām (spriedums *Société thermale d'Eugénie-les-Bains*, C-277/05, EU:C:2007:440, 19. punkts un tajā minētā judikatūra).

24 Turklāt no Sestās direktīvas un grozītās Sestās direktīvas 10. panta 2. punkta izriet, ka šo direktīvu 2. panta 1. punkts paredz tā darbība, par kuru jomaks nodoklis, ir pabeigta tikai tad, kad pakalpojums ir sniegts.

25 No šiem elementiem izriet, ka tādā pakalpojuma kā pasažieru gaisa pārvadājumi sniegšana ir apliekama ar PVN tad, kad, pirmkārt, pasažiera samaksātā summa aviosabiedrībai pārvadājuma līguma materializējās tiesiskajās attiecībās ir tieši saistīta ar individuāli nosakamu pakalpojumu, par kuru tā ir atlīdzība, un, otrkārt, kad šis pakalpojums ir sniegts.

26 Šajā sakarā Tiesa ir precizējusi, ka pakalpojumi, kurus sniedzot, tiek izpildītas no pasažieru gaisa pārvadājuma līguma izrietošās saistības, ir pasažieru reģistrācija, kā arī iekāpšana lidmašīnā un viņu uzņemšana uz lidmašīnās klāja izlidošanas vietā, kas ir paredzēta attiecīgajam pārvadājuma līgumam, gaisa kuģa izlidošana paredzētajā laikā, pasažieru un viņu bagāžas pārvēšana no izlidošanas vietas uz ielidošanas vietu, pasažieru apkalpošana lidojuma laikā un, visbeidzot, pasažieru izkāpšana drošos apstākļos šajā līguma paredzētajā nolaišanās vietā un laikā (skat. spriedumu *Rehder*, C-204/08, EU:C:2009:439, 40. punkts).

27 Tomēr šo pakalpojumu izpilde ir iespējama tikai ar nosacījumu, ka aviosabiedrības pasažieris ierodas paredzētajā izlidošanas dienā un vietā; minētā sabiedrība viņam rezervē tiesības izmantot šo pakalpojumu līdz iesāšanās brīdim atbilstoši biētes pirkuma brīdī noslēgtajam pārvadājuma līgumam precizētajiem nosacījumiem.

28 Tātad biētes pirkuma brīdī samaksātā cena ir atlīdzība par tiesībām, kas no tā radušās pasažierim, proti, saņemot no pārvadājuma līguma izrietošo pienākumu izpildi, un neatkarīgi no tā, vai šis pasažieris steno šīs tiesības, aviosabiedrība ir sniegusi šos pakalpojumus, tiklīdz tā sniedz pasažierim iespēju izmantot šos pakalpojumus.

29 Šādi rīkodamās, prasītājam pamatlietā nevar apgalvot, ka neieradušās pasažiera samaksātā un aviosabiedrības paturētā cena ir līgumiska atlīdzība, kurai, tā kā ar to ir paredzēts segt sabiedrības ciestos zaudējumus, nav piemērojams PVN.

30 Faktiski, pirmkārt, šāda interpretācija grozītu pasažiera samaksātās atlīdzības raksturu, tātā kārtu par līgumisku kompensāciju gadījumam, ja šis pārdzīvais neizmantotu aviosabiedrības piedāvāto individuāli nosakamo pakalpojumu.

31 Taču jādziens “pakalpojumu sniegšana” Sestās direktīvas un grozītās Sestās direktīvas izpratnē ir jāinterpretē neatkarīgi no attiecīgā darījumu mērķiem un rezultātiem un nodokļu iestādei nav pienākuma veikt izmeklēšanu, lai noteiktu nodokļu maksātāja nolīkuma attiecībā uz tās objektīvo raksturu (skat. spriedumu *Newey*, C-653/11, EU:C:2013:409, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).

32 Otrkārt, šāda pasažiera par biēti samaksātās cenas kvalifikācijas grozīšana atkarībā no tā, vai persona ierodas vai neierodas uz iesēšanas, rada atšķirības starp aviosabiedrības apgalvoto zaudējumu summu, kas esot radušies pienākumus nepildot, pasažiera neierašanās dēļ, un biētes pirkuma laikā samaksāto summu. Tādējādi gadījumā, kad pasažieris ierodas uz iesēšanas, pakalpojuma summa atbilst biētes cenai bez PVN, bet prasītāju pamatlietā prasītājs zaudējumu atlīdzības summa atbilst šai cenai, tai pieskaitot maksājamo PVN. Tomēr nepastāv neviena attaisnojoša elementa tam, ka zaudējumu atlīdzības summai būtu jābūt lielākai par pasažiera samaksāto cenu.

33 Treškārt, prasītāji pamatlietā nevar pamatoties ar uz Tiesas judikatūru jautājumu par summu, kas samaksātas kā rokasnauda, neaplikšanu ar PVN. Faktiski pamatlietu gadījumā, pirmkārt, neieradušās pasažiera samaksātā cena atbilst visai maksājamajai cenai. Otrkārt, tā kā pasažieris ir samaksājis biētes cenu un aviosabiedrība ir apstiprinājusi, ka viņam ir rezervēta vieta, pārdošana ir noslēgta un tā ir galīga. Turklāt ir jānorāda, ka aviosabiedrības patur sev tiesības otrreiz pārdot neizmantoto pakalpojumu citam pasažierim un tām nav pienākuma atmaksāt cenu sēkotnjam pasažierim. No tā izriet, ka zaudējumu atlīdzības piešķiršana, ja zaudējums nepastāv, būtu nepamatota.

34 Tātad jākonstatē, ka aviosabiedrību paturētā summa ir paredzēta nevis tam, lai atlīdzinātu zaudējumus, kuri tām varētu rasties pasažiera neierašanās gadījumā, bet tā ir atlīdzība pat tad, ja pasažieris nav izmantojis pārvadājumu.

35 Ēmot vērā iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu, kas uzdots lietā C-250/14, un uz otro jautājumu, kas uzdots lietā C-289/14, ir jāatbild, ka Sestās direktīvas un grozītās Sestās direktīvas 2. panta 1. punkts un 10. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka aviosabiedrības veikta biētes izsniegšana ir apliekama ar PVN, ja pasažieri šīs izdotās biētes nav izmantojuši un ja tie nevar saņemt atlīdzību par tām.

Par otro uzdoto jautājumu lietā C-250/14 un trešo uzdoto jautājumu lietā C-289/14

36 Ar otro jautājumu, kas uzdots lietā C-250/14, un trešo jautājumu, kas uzdots lietā C-289/14, iesniedzātāja būtībā vēlas uzzināt, vai Sestās direktīvas un grozītās Sestās direktīvas 2. panta 1. punkts un 10. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka pasažiera, kurš nav izmantojis aviobiēti, biētes pirkuma laikā samaksātais PVN ir iekasājams brīdī, kad aviosabiedrība vai trešā persona tās vārdā iekasē cenu par biēti.

37 Jāatgādina, ka Sestās direktīvas un grozītās Sestās direktīvas 10. panta 2. punkta pirmajā daļā ir paredzēts, ka darbība, par kuru jāmaksā nodoklis, ir preču piegāde vai pakalpojumu sniegšana un PVN kāst iekasājams brīdī, kad tiek veikta šī preču piegāde vai tiek sniegti pakalpojumi.

38 Tomēr, pirmkārt, Sestās direktīvas un grozītās Sestās direktīvas 10. panta 2. punkta otrajā daļā ir paredzēta atkāpe no šīs normas gadījumā, kad avansa maksājums ir veikts pirms pakalpojuma sniegšanas. Šādā gadījumā nodoklis kāst iekasājams līdz ar maksājuma saņemšanu un par saņemto summu (šajā ziņā skat. spriedumu *Orfey Balgaria*, C-549/11, EU:C:2012:832, 27. punkts, un rīkojumu *Sani treyd*, C-153/12, EU:C:2013:201, 24. punkts).

39 Turklāt Tiesa ir nospriedusi, ka, lai PVN varētu kāst iekasājams pirms preču piegādes vai pakalpojumu sniegšanas, visiem elementiem, kas ir raksturīgi nodokļa iekasājamās gadījumam, proti, preču piegādei nākotnā vai pakalpojumu sniegšanai nākotnā raksturīgajiem elementiem, ir jābūt zināmiem iepriekš un ar to pietiek, un tādējādi it pašā avansa maksājuma veikšanas brīdī precīzi vai pakalpojumiem ir jābūt precīzi raksturotiem (skat. spriedumu *Orfey Balgaria*

, C-549/11, EU:C:2012:832, 28. un 39. punkts, un rīkojumu *Sani treyd*, C-153/12, EU:C:2013:201, 25. un 33. punkts).

40 Jākonstatē, ka pamatlietās nosacījumi Sestās direktīvas un grozītās Sestās direktīvas 10. panta 2. punkta otrās daļas piemērošanai var būt izpildīti tad, ja visi noteiktās pārvadājumu pakalpojumu elementi ir jau zināmi un precīzi identificēti biētes pirkuma brīdī.

41 Ar to, ka ir samaksēta pilna, nevis daļēja cena, nevar tikt apšaubēta šāda interpretācija (šajā ziņā skat. spriedumus *Orfey Bulgaria*, C-549/11, EU:C:2012:832, 37. punkts, *Efir*, C-19/12, EU:C:2013:148, 39. punkts, kā arī rīkojumu *Sani treyd*, C-153/12, EU:C:2013:201, 32. punkts).

42 Otrkārt, svarīgi ir atgādināt, kā izriet no šī sprieduma 27. un nākamajiem punktiem, ka gadījumā, kad pasažieris neierodas, aviosabiedrība, kas pārdod transporta biēti, ir izpildījusi savas līgumiskās saistības tad, kad tā sniedz pasažierim iespēju norādīt savas tiesības uz pārvadājuma līgumu paredzētajiem pakalpojumiem.

43 Ēmot vērā iepriekš izklāstīto, uz otro jautājumu, kas uzdots lietā C-250/14, un trešo jautājumu, kas uzdots lietā C-289/14, ir jāatbild, ka Sestās direktīvas un grozītās Sestās direktīvas 2. panta 1. punkts un 10. panta 2. punkta pirmā un otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka pasažiera, kurš nav izmantojis aviobiēti, biētes pirkuma brīdī samaksētais PVN kāst iekasjams tad, kad aviosabiedrība vai trešā persona, kas rīkojas savā vārdā un uz sava rēķina, vai trešā persona, kas rīkojas savā vārdā, bet uz aviosabiedrības rēķina, iekasē biētes cenu.

Par pirmo jautājumu lietā C-289/14

44 Ar pirmo jautājumu, kas uzdots lietā C-289/14, iesniedzējtiesa būtībā vēlas uzzināt, vai Sestās direktīvas un grozītās Sestās direktīvas 2. panta 1. punkts un 10. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, kad trešā persona tirgo aviosabiedrības biētes uz tās rēķina atbilstoši franšīzes līgumam un kad tā izmaksā šo summu par izdotajām biētēm, kurām beidzies derīguma termiņš, vienotas likmes summa, ko aprēķina procentos no gada apgrozījuma, ko veido ieņēmumi atbilstošajos maršrutos, ir ar nodokli apliekama atbilstoši biētēm.

45 Jākonstatē, ka saskaņā ar Sestās direktīvas un grozītās Sestās direktīvas 21. panta 1. punkta a) apakšpunktu PVN, kas jāmaksā par pārdotajām biētēm, maksātājs ir aviosabiedrība, kura veic pārvadāšanas pakalpojumu.

46 Tādējādi, kā izriet no sniegtajām atbildēm uz iepriekšējiem jautājumiem, pasažiera samaksētā biētes cena ir atbilstoši biētes piedāvāto pārvadāšanas pakalpojumu un tādēļ šai cenai ir piemērojams PVN. Turklāt šis nodoklis ir maksājams brīdī, kad tiek iekasēta biētes cena, un pat tad, ja pasažieris lidojumu neveic.

47 Ja iesniedzējtiesa uzskata, ka *Air France-KLM* rīkojās *Brit Air* vārdā un uz tās rēķina biēšu tirdzniecības laikā, tad *Brit Air* ir jāmaksā PVN par biētēm. Savukārt, ja tā uzskata, ka *Air France-KLM* rīkojās savā vārdā, bet uz *Brit Air* rēķina, tad abi darījumi ir secīgi, kam tomēr nav nekādas ietekmes uz galīgo PVN summu, ja vien summas ir identiskas, [un] katrai sabiedrībai ir jāiesniedz sava deklarācija, kurā ir norādīts saņemtais un pārņemtais PVN.

48 Attiecībā uz *Air France-KLM* avansā samaksētajām summām par *Brit Air* pārdotajām biētēm, kurām beidzies derīguma termiņš, vispirms ir jākonstatē, ka – pretēji *Brit Air* apgalvotajam – šīs pārdotās minētās saņemtā summa no *Air France-KLM* nevar tikt uzskatīta par kompensācijās maksājumu, ko *Air France-KLM* samaksājusi par *Brit Air* ciestajiem zaudējumiem.

49 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka saistībā ar šīm izdotajām un neizmantotajām biētēm

aviosabiedrība nav radušies nekādi zaudējumi, kas izriet tu no fakta, ka pienākumus nepildošais pasažieris neierodas uz iesaušanas. Šis pasažieris samaksā pārvadājuma pakalpojuma cenu biļetes pirkuma brīdī. *Brit Air* sniedz pakalpojumu, kuru tā ir uzņēmusies tikai tādēļ, ka pasažierim ir tiesības saņemt to pienākumu izpildi, kuri izriet no personu gaisa pārvadājuma līguma. Tiesību saņemti biļetes cenas atmaksu neesamība liecina par to, ka aviosabiedrība nav cietusi nekādus zaudējumus.

50 No tā izriet, ka sabiedrības paturētā biļetes cena nav domāta, lai segtu iespējamus zaudējumus, kuri tai var rasties, ja klients nepilna savus pienākumus, bet tā ir atlīdzība par pārvadāšanas pakalpojumu, kuru sabiedrība piedāvā klientam, pat ja viņš to neizmanto.

51 Šajos apstākļos nevar tikt uzskatīts, ka *Air France-KLM* samaksātā vienotas likmes summa *Brit Air* par pārdotajām biļetēm, kuru derīguma termiņš ir beidzies, ko aprēķina procentos no gada apgrozījuma, ko veido ieņēmumi atbilstošajās gaisa maršrutos, būtu *Brit Air* nodarīto zaudējumu kompensācijai paredzētā summa, par kuru puses ir vienojušās. Tieši pretēji, šī, ka šī summa, par kuru puses ir vienojušās līgumā, atbilst vērtībai, ko abas sabiedrības norādījušas biļetēm, kas tikušas izsniegtas, lai sniegtu pārvadājuma pakalpojumu, un kuras pircējs nav izmantojis. Tādējādi *Air France-KLM* samaksātā vienotas likmes summa *Brit Air* ir šīs pārdotās minētās sabiedrības saņemti atlīdzība par biļetēm, kuras izsniegusi *Air France-KLM* tās vārdā, bet kuras pircēji nav izmantojuši. Tādā pašā veidā tieša saikne starp sniegtajiem pakalpojumiem un par to saņemto atlīdzību.

52 Ēmot vārā iepriekš izklāstīto, uz pirmo jautājumu, kas uzdots lietā C-289/14, ir jāatbild, ka Sestās direktīvas un grozītās Sestās direktīvas 2. panta 1. punkts un 10. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, kad trešā persona tirgo aviosabiedrības biļetes uz tās rēķina atbilstoši franšīzes līgumam un kad tā samaksā šo summu par izdotajām biļetēm, kurām beidzies derīguma termiņš, vienotas likmes summa, ko aprēķina procentos no gada apgrozījuma, ko veido ieņēmumi atbilstošajās gaisa maršrutos, ir ar nodokli apliekama atlīdzība par minētajām biļetēm.

Par tiesāšanas izdevumiem

53 Attiecībā uz pamatlīstas pusēm šīs tiesvedība ir stadijā procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanas izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) 2. panta 1. punkts un 10. panta 2. punkts Padomes 1977. gada 17. maija Sestajā direktīvā 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze, kurā grozījumi izdarīti ar Padomes 1999. gada 17. jūnija Direktīvu 1999/59/EK, vālk – ar Padomes 2001. gada 20. decembra Direktīvu 2001/115/EK, ir jāinterpretē tādējādi, ka aviosabiedrības veikta biļešu izsniegšana ir apliekama ar pievienotās vērtības nodokli, ja pasažieri šīs izdotās biļetes nav izmantojuši un ja tie nevar saņemt atlīdzību par tām;

2) Sestās direktīvas 77/388, kas grozīta ar Direktīvu 1999/59 un vālk – ar Direktīvu 2001/115, 2. panta 1. punkts un 10. panta 2. punkta pirmā un otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka pasažiera, kurš nav izmantojis aviobiļeti, biļetes pirkuma laikā samaksātais pievienotās vērtības nodoklis kāst iekasjams brīdī, kad pati aviosabiedrība, trešā persona, kas rkojas savā vārdā un uz sava rēķina, vai trešā persona savā vārdā, bet uz aviosabiedrības rēķina iekasā cenu par biļeti;

3) Sestās direktīvas 77/388, kas grozīta ar Direktīvu 1999/59 un vēlāk – ar Direktīvu 2001/115, 2. panta 1. punkts un 10. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, kad trešā persona tirgo aviosabiedrības biļetes uz tās rīcībā atbilstoši franšīzes līgumam un kad tā samaksā šo summu par izdotajām biļetēm, kurām beidzies derīguma termiņš, vienotas likmes summa, ko aprēķina procentos no gada apgrozījuma, ko veido iepriekšmēģ atbilstošajos gaisa maršrutos, ir ar nodokli apliekama atbilstoši par minētajām biļetēm.

[Paraksti]

* Tiesvedības valoda – franču.